

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان

مدرسه علمیه الزهراء «سلام الله علیها»

شهرستان شیروان

سیزدهمین جشنواره بانوی کرامت (دستاوردهای پژوهشی)

عنوان

روشهای صحیح مصرف کالا در خانواده

پژوهشگر

گلثومه احمدی

سال تحصیلی

۹۱-۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان

مدرسه علمیه الزهراء «سلام الله علیها»

شهرستان شیروان

سیزدهمین جشنواره بانوی کرامت (دستاوردهای پژوهشی)

عنوان

روشهای صحیح مصرف کالا در خانواده

پژوهشگر

گلثومه احمدی

سال تحصیلی

۹۱-۹۲

نیایش

الهی ! شب ها در فواب غفلتم و روزها در فواب بیداری ، دلم را از قید شب و روز آزاد

گردان .

الهی! مرا آفریدی ، روزی دادی و با من بوده ای ، من از همه این ها هیچ نمی خواهم،

مرا به فودت برگردان .

الهی ! شایستگی آن را به من بده که بنده تو باشم نه بنده غیر تو .

الهی ! غرور را در ما ریشه کن ، کن ، که هر چه نداریم از غرور است .

الهی ! وقتی به خاک می نگریم ، انس دیرینه ام را با آن از ازل به یاد می آورم که

چه قدر به هم نزدیک بودیم و حالا چه قدر از هم دوریم ...

الهی :از تو می خواهم که بر محمد (صلی الله علیه و آله) و آل او درود فرستی و مرا از

تنگناهایی که در آن گرفتار شده ام وا رهایی.

به فضل و رحمتت ای مهربانترین مهربانان.

چکیده

مصرف و روش صحیح مصرف کالا در هر خانواده و جامعه ای ، نقش تعیین کننده در سعادت آنها دارد . در این مقاله در پی آنیم که با ارائه روشهای صحیح مصرف کالا در خانواده و جامعه از اسراف و تبذیر جلوگیری نمائیم و راه درست مصرف کردن که همان صرفه جویی و میانه رویی است را تبیین نمائیم، همچنانکه در قرآن کریم بسیار تاکید شده است و بر استفاده صحیح از نعمت های الهی امر ، و از استفاده ناصحیح و استفاده نکردن نهی و زشت شمرده شده است . هدف از ارائه این مقاله دست یابی به روشهای صحیح مصرف کالا است روش کار در این مقاله توصیفی و روش جمع آوری مطالب است .

اگر چه موضوع مصرف در کتابهایی مانند کلیات نظام اقتصادی در اسلام نوشته سید عباس موسویان ، مصرف صحیح راهکارها و آسیب ها نوشته هاشم زنی حجت و کتاب راهنمای پژوهش و علوم روز نوشته محسن عباس نژاد مطرح شده است اما از روش صحیح مصرف کالا سخنی به میان نیامده است لذا به علت اهمیت بسیار زیاد این روشها به ارائه روشهای صحیح مصرف کالا در خانواده پرداخته ایم . نتایج حاصله از این پژوهش درست مصرف کردن کالا در خانواده است .

کلید واژه های این مقاله عبارتند از : مصرف ، کالا ، اسراف ، تبذیر .

۲۳. پرهیز و حرمت اتراف

افسار گسیختگی توانمندان در مصرف و تامین لذت های حیوانی هنگام پیدایش توسعه اقتصادی ، از آسیب هایی است که هر نظام اقتصادی را به فساد و ویرانی می کشاند حرمت اتراف از آموزه های اساسی نظام اقتصادی اسلام است « مترف کسی است که در فراخی نعمت بسر برده ، از لذت های دنیوی و امکانات مصرفی بسیار بهره مند است »^۱ . شاید بتوان اتراف را نوعی اسراف نامید ؛ با این تفاوت که اسراف به معنای زیاد روی در یک مورد معین از مصارف زندگی است و اتراف زیاده روی در تنظیم سطح زندگی و گذشتن از حد قابل قبول آن ، بنابراین اتراف در خصوص ثروتمندان جامعه مطرح است ، در حالیکه اسراف ممکن است در رفتار فقیران نیز یافت شود . اتراف روح عبودیت و مسئولیت پذیری را در انسان نابود می کند و زندگی مترفانه انسان را از ارزش های والای معنوی خالی می کند و روحیه تلاش و سازندگی را از میان می برد و انسان را از روش صحیح مصرف ، دور می نماید و زمینه انحطاط جامعه را فراهم می آورد.^۲

۲۴. پرهیز و دوری از تجمل پرستی و رفاه زدگی

گر چه از نظر اسلام ، استفاده از نعمت های الهی مطلوب و تاکید شده است . حتی ایجاد گشایش و رفاه نسبی برای خانواده و نزدیکان و اکتفا نکردن به حداقل نیز برای عموم ، مجاز و پسندیده می باشد . ولی افراط در زیباسازی و هدف قرار گرفتن رفاه و آسایش در زندگی و به دنبال آن خوشگذرانی و عیاشی بی حد و مرز نیز نکوهش شده است و پی آمدهای فردی و اجتماعی نا مطلوبی به دنبال دارد . در چنین وضعی افراد یک خانواده از یاد خدا غافل گشته و اسیر مظاهر دنیا می گردند در نتیجه به جای شکرگزاری و استفاده معتدل از نعمت ها روحیه لذت طلبی و رفاه زدگی در خانواده آنها اوج می گیرد تا جایی که به موارد مشروع بسنده نکرده و به طغیان و سرکشی

^۱ همان ، ص ۴۴۲ ؛ به نقل از ابن اثیر ، نهاییه ، ج ۱ ، ص ۱۸۷.

^۲ همان ، ص ۴۴۲.

می پردازند و تجمل پرستی و رفاه زدگی موجب بی اعتنایی به مصرف صحیح کالا می شود و از نظر اسلام مطلوب و معقول نیست.^۱

^۱ همان، ص ۴۴۱.

نتیجه

یکی از مباحث عمده اقتصاد ، مصرف است که از دیر باز مورد توجه اقتصاد دانان قرار گرفته است ، مدیریت و کنترل در بحث مصرف دارای جایگاه ویژه ای است که اگر مصرف در جامعه ای مدیریت نگردد تولید و توزیع کارساز نخواهد بود . در قرآن کریم بر استفاده صحیح از نعمت های خداوند امر و تحریم این نعمت ها و استفاده نکردن و استفاده ناصحیح از آنها زشت شمرده شده است .

روش صحیح مصرف کالا در خانواده باید با برنامه ریزی ، مدیریت و مشاوره صحیح انجام گیرد ، اگر در خانواده مصرف صحیح داشته باشیم و مصرف ما ، اسلامی و میانه رو باشد به درست مصرف کردن که همان صرفه جویی و میانه رویی و پرهیز از اسراف و تبذیر است دست می یابیم و می توانیم خانواده و جامعه ای رو به سعادت و پیشرفت داشته باشیم .

منابع

✽قرآن کریم .

✽نهج البلاغه .

۱. پورسیف ، عباس ، خلاصه تفاسیر المیزان و نمونه ، تهران ، نشر شاهد ، چاپ سوم ، ۱۳۶۸.
۲. پایگاه اطلاع رسانی حوزه ، مفهوم شناسی مصرف ، به نقل از احمد اخوی، اقتصاد کلان، تهران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۸۰.
۳. پاکروان ، محمد ابراهیم ، مصرف چیست ؟ ۱۳۸۸.
۴. پاینده ، ابوالقاسم ، نهج الفصاحه (مجموعه کلمات قصار حضرت رسول اکرم (ص) ، تهران ، انتشارات دنیای دانش ، ۱۳۶۳ .
۵. حکیمی ، محمد رضا ، محمد حکیمی و علی حکیمی ، الحیاه ، ج ۳، مترجم احمد آرام ، تهران ، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ، ۱۴۳۲ ق .
۶. حر عاملی ، محمد بن حسن ، وسائل الشیعه ، انتشارات اسلامیة ، ۱۳۷۹ .
۷. دیر باز، عسکر ،حسن دادگر ، نگاهی به اسلام و توسعه پایدار ، تهران ، انتشارات موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر ، چاپ اول ، ۱۳۸۰ .
۸. رشاد ، علی اکبر ، دانشنامه امام علی (ع) ، ج ۷ ، تهران ، چاپ دوم ، انتشارات سازمان پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ، ۱۳۸۲.
۹. راغب اصفهانی - رحیمی نیا مصطفی-مفردات الفاظ القرآن- ناشر نشر سبحان- چاپ اول ۱۳۸۶.
۱۰. زئی حجت ، هاشم ، مصرف صحیح راه کارها و آسیب ها، انتشارات سنبله، چاپ اول تابستان ۱۳۸۶ .
۱۱. محسن ، عباس نژاد ، راهنمای پژوهش و علوم روز ۱ (قرآن و اقتصاد) ، تهران ، انتشارات بنیاد پژوهشهای قرانی حوزه و دانشگاه ، چاپ اول ، ۱۳۸۴ .

۱۲. صدوق، محمد بن علی ابن بابویه، خصال، قم، منشورات جماعة المدرسين، ۱۳۶۲.
۱۳. عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، ج ۳، تهران، انتشارات امیر کبیر، چاپ ۲۰، ۱۳۹۰.
۱۴. کلانتری، علی اکبر، اسلام و الکوی مصرف، ناشر موسسه بوستان کتاب چاپ سوم ۱۳۸۸.
۱۵. کشوادی، طاهره، اقتصاد در خانواده ۲، مرکز جهانی اطلاع رسانی آل بیت.
۱۶. کمپانی، فضل الله، منتخب الغرر، تهران، انتشارات مفید، چاپ اول، ۱۳۷۸.
۱۷. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۳، مترجم سید جواد مصطفوی، تهران، انتشارات کتابفروشی علمیه اسلامی، ۳۲۹ ق.
۱۸. طباطبائی، محمد حسین، المیزان، ج ۴-۱۲، ترجمه محمد تقی مصباح یزدی، بنیاد فکری علامیه،
۱۹. قمی، عباس، سفینه البحار، ج ۱، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۴۱۶.
۲۰. محمد معین، فرهنگ فارسی، تهران، انتشارات بهزاد، چاپ اول، ۱۳۸۲، ص ۲۹۷۴.
۲۱. سید عباس، موسویان، کلیات نظام اقتصادی در اسلام، قم، انتشارات دارالثلثین، چاپ دوم، ۱۳۷۹، ص ۱۰۲.
۲۲. مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، ج ۱۵، بیروت، موسسه انتشارات وفا، ۱۴۱۶.
۲۳. ناصر، مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱، تهران، ناشر دارالکتب الاسلامیه، چاپ ۳۲، ۱۳۷۴.
۲۴. محمد حسن، نبوی، ماهنامه اطلاع رسانی پژوهشی - آموزشی مبلغان، شماره ۱۱۵-۱۲۱-۱۲۲، ۱۳۸۸.
۲۵. بتول، یآوری، کالا، وبلاگ علی، تهران، ۱۳۸۹.